

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput III. Beatam dicunt Virginem omnes Cœlestes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

CAPUT III.

Beatam dicunt Virginem omnes
Cælestes.

1. Quia Sanctissima.

HTA sancta est Virgo ut existens in utero plus habuerit de gratia, quam omnes in Cælo habeant Sancti, uti docet *Franciscus Mayron de Virgin. dist. 3. q. 1. c. 3.* Et *Vasq: tom: 2. in 3. p. d. 119. c. 3.* B. Virginem in instanti Conceptionis suæ, & deinceps plenum rationis usum in his saltem quæ ad Deum & virtutem pertinent habuisse; in super, sinè interruptione, sinè tepiditate, sinè defectu aliquo semper operatam. Quantum igitur collegit gratiæ, dicat *Joan. Euchaita 30. Jan. ode 5. in Menais.* Mortalis natura immortalè Angelicam superavit ad fastigium sanctitatis currendo: in hac quippè præterea Virgo Angelos nulla carne gravatos post se reliquit. Certè ex eo solo quòd Mater Dei effecta, asserit *S. Ildesons: serm. 1. de Assumpt: Christus eam Fons gratiæ, velut ignis ferrum decoxit, incanduit, ignivit. S. Abbas in Menais 15. Aug. Virginis meritorum excessus omnem creatam cogitandi facultatem longissimè superat. Vetus est S. Justini Martyris sensus orat. de pace.* Nullus mortalium, quamvis donorum multiplicitate præditus sit, Virgini valet coæquari. Et *S. Ephrem. orat. de Virg. Sublimior est Cælicolis, purior solis radio, & splendoribus, namquè, ut S. Anselmus de Concept. Viig. cap. 12.* Decebat Virginem ea puritate nitere, quâ major sub Deo nequeat intelligi. Unde juxta *S. Andr. Creten. de Assumpt: B. V.* Excepto DEO solo omnibus est altior.

Gerson de Nativit. acceptâ in fundamentû doctrinâ S. Dionysij de Angelis. Habet hoc Hierarchicus ordo secundum *Dionysium*, ut inferiorum virtutes sint in superioribus perfectiori modo repositæ. Quemadmodum sapientia perfectior in Seraphim, quàm in Cherubim. Est autem Maria super choros Angelorum per gratiam, & gloriam sublevata: erant igitur in ea perfectiones creaturarum irrationabilium, & rationabilium etiam Angelicarum eminentiori quodam modo reperibiles. Imò juxta *Greg. Mag. in 1. Reg. 1.* Maria meritorum verticem supra omnes Angelorum choros usque ad solium Deitatis evexit. *Theodoret. lib. 3. in cantic.* Maria inter tot hominum quæ salvantur animas, veluti electa columba, non solum pulchra penitens, & immaculata, sed etiam quæ puritate Cherubim, & Seraphim antecellit.

Et *Rupert. lib. 6. in cantio.* ita illum affatur. Quando Spiritus S. in te super-
venit, & Filium Virgo concepisti, tunc tu, & ex tunc pulchra facta es pulchritu-
dine Divinâ. *Hailgrinus in cap. 7. Cant. citatus à Navar. in elect. lib. 4. n. 425.* Non
minùs ait, meruit fundendo lac de uberibus suis ad Filij nutrimentum, quàm Mar-
tyres meruerunt fundendo sanguinem suum in Martyrio. Ex quo patet quantoperè
gratiam augebat per opera, etiam per illa, quæ aliàs per se non sunt meritoria.

Præclarè hanc Virginis sanctitatem videtur mihi figurâsse *Arca Noë*, quæ utiq;
juxta plerosque Patres hanc Virgem notabat *Gen. 7. Ferebatur super aquas.* *Apoc. 17.*
Aque populi sunt. Itaque super sanctitatem populorum ferebatur. *Christop. Jern.*
serm. de B. Virg. ita eidem loquitur. Gratiâ plena es, quia tecum est univèrsus gratia
thesaurus. Et *s. Athanasius explicatiùs orat. de S. Deip.* Spiritus S. in Virginem de-
scendit, cum omnibus suis essentialibus virtutibus, imbuens eam gratiâ, ut in omni-
bus grata esset, atque idcirco gratiâ plena cognominata est, eò quòd ab impletione
Spiritus S. omnibus gratijs abundaret.

Undè juxta *Autorem imperfecti operis in Matth. S. Joseph* maluisset credere sine
viro mulierem concipere posse quàm Mariam peccavisse. Nimirum ut ait *Petrus*
Dami: serm. de Assumpt: Quid sanctitatis? quid justitiæ? quid Religionis? & per-
fectionis singularis huic Virgini deesse potuit, quæ totius gloriæ Divinæ Charismate
plena fuit? In *Catechismo Græcano* appellatur *Deiparens intaminata, inpolluta,*
immaculatissima, sanctissima, illibatissima, reverendissima.

2. Quia omnia dona quæ omnes habent Cælitè, accepit uberius,

Virginem S. alloquitur *Idiota cap. 2. contempl.* Non deficit tibi ô Virgo, puri-
tas Angelorum, non fides Patriarcharum, non scientia Prophetarum, non zelus Ap-
ostolorum, non patientia Martyrum, non sobrietas Confessorum, non innocentia
& humilitas Virginum: in summa in nullo genere vacasti virtutum ô Virgo plus
quàm Beata. Quodcunque donum alicui Sanctorum unquam datum fuit, tibi non
fuit negatum, sed omnium sanctorum Privilegia omnia habes, in te congesta. *s. Bo-
navent. spec. cap. 3.* Omnia flumina intrant in Mare, dum omnia charismata intrant
in Mariam. Flumen enim gratiæ Angelorum intrat in Mariam, flumen Patriarcha-
rum, & Prophetarum intrat in Mariam, flumen gratiæ Apostolorum intrat in Mari-
am, flumen gratiæ Martyrum intrat in Mariam, flumen denique Confessorum, Vir-
ginum & Doctorum intrat in Mariam: Omnia flumina intrant in Mariam juxta
illud *Eccles. 1. Omnia flumina intrant in mare.*

S. id prosequitur *Thomas Archiep. Valentinus conc. 3. de Nativit. Virg.* Sicut in homine collecta est omnis Creatura, & ideo Microcosmus est homo, sic in Virgine collecta est omnis Ecclesia, & Sanctorum perfectio: Unde Virgo Microcosmus, (id est parvus mundus) Ecclesiae dici potest. Quidquid in quolibet Sanctorum fuit illustre, in illa fuit, in illa patientia Job, mansuetudo Moysis, fides Abraham, castitas Joseph, humilitas David, Salomonis sapientia, zelus Eliæ. Idque ita ut juxta *Richard. à S. Laurentio lib. 2. de laud. V. cap. 2.* dici possit. Nec comparavi illi lapidem pretiosum, id est quemlibet Sanctum; quoniam omne aurum in comparatione ejus est arena, exigua, id est omnis sanctus respectu Mariæ est sicut arena respectu auri.

Amplius dixit *S. Hieron. vel alius apud eum Serm. de Assumpt.* Sicut in comparatione Domini nemo bonus est, ita in comparatione Matris Dei nulla res invenitur perfecta, quamvis eximia comprobetur. *S. Bonav. cap. 2. spec. juxta illud proverb. 31. Multæ filie congregaverunt divitias, tu sola Virgo Supergressa es universas, si filias istas intelligamus animas sanctas, vel intelligentias Angelicas.*

Quod ipsum videtur insinuasse constructio tabernaculi, ad quod extruendum quisque afferebat, quod domi habebat optimum. Principes aurum, argentum nobiliores, purpuram feminæ, coccinum &c. *Jacobus Chrysopol. comment. in Magnificat.* Nulla fuit data gratia alicui Creaturæ, quin fuerit data Virgini Mariæ. Accedat his *S. Chrysost. serm. 145.* Singulis se est gratia largita per partes, Mariæ verò simul se tota dedit gratiæ plenitudo. Quod ipsum dixit *S. August. citat. in addit. Lyran: super psalmum ex libro de natura, & gratia.* Cæteris quidem Sanctis per partes data est gratia, Mariæ autem se tota infudit plenitudo gratiæ.

Quam doctrinam confirmat ex *S. Hieron. S. Antonin. parte 4. Summa tit. 15. cap. 6.* Et *S. Damasc. orat. 1. de dormit. Virg. addit. Dei Matris, & servorum Dei infinitum est discrimen.* Collaboravit autem Virgo S. huic suæ Sanctitati, mortificationem corporis quotidie à se exegit. *Ambros. lib. 2. de Virg.* Si quando reficiendi successisset voluntas cibus plerumque obvius qui mortem arceret, non delicias ministraret, dormire non prius cupiditas, quam necessitas fuit.

3. Quia impeccabilis.

Quod *S. Anton. 4. part. tit. 15. cap. 44. 69.* sic deducit. Quia nec cessavit, nec potuit cessare à sanctitate; quia statim in utero sanctificata, ut nec venialiter unquam peccare potuerit: Angeli verò omnes potuerunt, quia aliqui defacto peccarunt. Creatura enim cum iustitia originali ut *Bern. hom. 2. super Missus.* Talem sibi debuit deligere, imò condere Matrem, qualè & se decere scièrat, & sibi noverat placiturâ. Quis autem non perhorrescat dicere decuisse Matrem DEI originali maculâ fuisse inquinatam

aut Deo placitum iri, in Matrem sumere quondam peccati turpitudine sædatam. Hoc ipsum *Richard. Victor. lib. 2. de Euzman. cap. 29.* his exprimit. Sicut Cælum non est capax alicujus peregrina impressionis: Ita nec Deipara propter mirabilem ejus impeccabilitatem nullam peregrinam levisimietiam peccati originalis impressionem unquam suscepit; Imò nec sub peccati lege condita. Juxta *Laur. Justin. lib. de Cæli Commub. cap. sept.* Quotquot ex ipsa Adami nati sunt progenie, exceptis duntaxat Mediatore Dei & hominum Christo Jesu, & ejus Matre sub hac peccati lege conditi sunt. *Idem in fasciculo amoris cap. 7.* Nemo ab ipso mundi initio, usque ad plenitudinem temporis, duntaxat Mediatore ejusquæ Genitrice exceptis, jugum dominationis peccati evasit. Ipse conceptus ejus passivus quàm sanctus, audi illam de se apud *S. Brigitt:* in re hac testem. Pro certo dico tibi quod ex verbo Angeli nunciatis convenerunt carne Parentes mei, non ex concupiscentia aliqua voluptatis, sed contra voluntatem suam, ex Divina dilectione, & sic ex semine eorum, per Divinam charitatem caro mea compaginata est.

De ista sanctitate videtur locutus *Mattheus Augustus Cantacubenus* in illa canticæ *Lampades ejus*, quod 70. legunt. *Penne ipsus*, ubi ita loquitur. Sedit Virgo super Seraphim, & super ipsas supremas intelligentias, invisceratum ferens Opificem, & Conditorem universi.

De hac *Ovigen. bom. 1. in Matth.* ubi inducit Angelum, qui hunc in modum Virginem Josepho commendat. Accipe ergo ô Josephi Mariam, sicut commendatum Cælestem thesaurum, Deitatis divitias, sicut plenissimam sanctitatem, sicut perfectam justitiam. Accipe eam sicut Unigeniti mansionem, sicut honorabile templum, sicut donum Dei, sicut Creatoris omnium propriam, sicut Regis Cælestis domum immaculatam. *S. Ephem. orat. de Deip.* Intemerata, incorrupta, pura, immaculata, Virgo Deipara ab omni forde & peccati labe alienissima, omnium Regina sublimior fuit Cælicolis, purior solis radijs, & splendoribus, honoratior Cherubim, sanctior Seraphim, & gloriosior cæteris omnibus superis exercitiis. *S. Bernardin. tom. 3. serm. 12. artic. 3. cap. 1.*

Sicut Filius Mariæ est Sanctus sanctorum, ita constat, quòd Mater quæ ipsum portavit est Sancta sanctarum. Ubi ergo est summa plenitudo sanctitatis humanae, & Angelicæ, ibi semper Virgo Dei Mater, prima sanctitatis suæ jecit fundamenta, ibi detinuit gradum, & palmam fixit virgineam. *Dionys. Cartb. lib. 2. de laudib. B. Virginis art. 2.* ita habet. Scribit *Albertus Mag. in libro de laudib. Virg.* Beatissima Virgo gratiâ fuit plena. *Primò*, quia omnes gratias generales, & speciales omnium creaturarum in summa habuit. *2.* Quia & illas gratias habebat, à quibus omnis creatura vacua fuit. *3.* Quia ejus gratia tanta fuit, quòd pura creatura non fuit majori gratiæ capax. *4.* Quia increatam gratiam quæ Deus est, totam in se continuit.

4. Quia hujus ope mortalibus Cælites beneficia
tribuunt.

S. Brigitta lib. 6. cap. 93. & S. Francisca Romana apud Maraccium. Cùm imminerent Romanæ urbi clades, S. Petrus & Paulus Apostoli ad Virginem recurrerunt, & ejus interventu averterunt.

Hoc initio claruit imago Cellensis B. Virginis Anno 1284. Henricum Marchionem Moraviæ morbus quispiam incurabilis obruerat: Conjugem verò Agnetem haud mitius habuit paralisis. Destituti ambo ab arte Medicorum, Divi Wenceslai M. opem implorant. Apparet Divus per quietem, dat sanitatem, sed ut eam referant Divæ Virgini, idque coram ejus statua, quæ tum in cella cujusdam Religiosi latebat in Germania profiteantur. Quod & fecerunt.

Alterum afferimus. Excesserat jam vitâ Franciscus sui ordinis Patriarcha, cùm hæc contigisse refert in ejus vita *S. Bonav.* Jam diem septimam partus laboribus quæpiam mulier discruciabatur, aded, ut instar carbonis fuerit exusta in nigrorem, omnemque spem vitæ suæ ab omnibus exclusit. Invocat nihilominus Divum Franciscum, is se præbet obtutibus semisopitæ, & quærit, nôritne se & illud canticum *Salve Regina,* &c. annuit mulier, dat spem vitæ mulieri, atque proli ejus D. Patriarcha, ac subito disparet. Redditur sibi mulier, memorq; moniti orat *Salve Regina,* & dum verba: *Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende* profert partum suum effundit felicissimè, & omnes cum eo dolores. Pulchrè *idiota contemplat. 18.* Credo ô Domina pijsissima quia te orante pro me peccatore ad Filium omnes cæteri Sancti orabunt, te verò tacente nullus orabit, nullus lucebit. Sed quod scriptum est in *Spec. vite S. Francisci cap. 109.* ubi ipse *S. Franciscus* opitulaturus mihero, ad B. Virg. ipse inter Cælites existens recurrit. Refertur hoc ipsum & in *Chronico Minorum,* sed quibusdam omisis. Res sic erat.

In Hispania in Civitate Roderici Episcopus agebat vitâ lubricus ac dissolutus, unicum tamen hoc habuit laudabile, quod summo opere S. Francisci Patrocinio fideret, ejusque Fratres liberaliter haberet: imminere illi mortem, damnationemque Sanctus prænoverat, ideo ut ad meliorem frugem flecteret, ostendit per visum Nobili cuidam, Episcopi ejusdem famulo, Episcopum in palatio quopiam dæmonibus referatissimo, cum instrumentis, quibus eum de cathedra conabantur deripere, cui ille nigris indutus insidebat; & monuit Divus, ut hoc visum Episcopo referretur. Meta aliâve causâ neglexit famulus. Exhibuit visum Divus secundo, sed rursus famulus celavit Episcopum. Tandem tertio Divus visionem instaurat, & monet ut digito vestem Episcopi ostensi tangat: fecit, sed ferè digitum exussit: Quo jam factus fortior, exposuit visionem Episcopo, sed ab eo ludibrijs exceptus. Paucis post diebus Episcopus

Episcopus

piscopus subito ac inopem moritur. Aderant dæmones qui miseri auferrent animam: Adfuit & Divus cum S. Clara qui inhiheret: sed genij urgebant iuxta leges iustitiæ sibi deberi, utpote hominis in peccatis gravibus functi vitæ. Interea Divus S. Clara commendat animam, ipsa verò ad Dei Matrem digreditur, ejusque sollicitè opem implorat. Cui Virgo: Verè iste non est dignus, ut pro illo Filium deprecer: propter te tamen interpellabo pro eo. Redditus itaque die tertiâ vitæ Episcopus, & quod de eo actum retulit, diebusq; novem ad pœnitentiam in vita relictus.

Bene argumentatus de patrociniò Virginis *S. Anton. p. 4. tit. 15. cap. 17.* Oratio Sanctorum innititur tantum gratiæ, oratio autem Virginis innititur gratiæ Dei, jure naturali & iustitiæ. Quapropter dum Sancti impetrant etiam per Mariam impetrant, Quod ipsum conspicitur in *Revel. S. Brigittæ libro 1. cap. 103.* ubi *S. Dionysius* visus est orare Sanctam Virginem ut Regno Galliæ succurreret. *S. Menulphus apud Surium* testatus est reviviscens à mortuis, se aliquid post obitum per Dei Genitricem Mariam impetrasse. *S. Cesarius M.* ut habetur in *vita Annonis apud Surium*, Peccatoris cujusdam salutem per opem Deiparæ quæsivit, & reperit. *S. Agnellus* ut habetur eisdem in *eius vita apud Paulum Regium*, post obitum apparuit cuidam orans pro salute ejus Virginem Mariam; ita Divi quòd nobis donant, ope Virginis donant.

5. Quia de ejus gloria Cælites participant.

Sit primus hujus rei testis *S. Bernardinus tom. 1. serm. 61. artic. 3. cap. 30.* expendens illa verba *Elther cap. 1.* *Posuit diadema Regni super caput ejus, & voluit eam esse Reginam, ita ille;* Istud est diadema speciei, & coronæ gloriæ, quâ Virgo super Angelos coronatur, & intra Trinitatis gloriâ ipsa sola sit amplius evecta ac plus Beatissimæ Trinitatis diligat gloriâ, capiat, sentiat, ac fruatur, quàm omnis alia pura creatura simul sumpta: de cujus gloria post Filium participant universi. *S. Ephrem. Orat. de B. Virgine.* Regina omnium sublimior Cœlicolis, purior solis radijs, & splendoribus, honoratior Cherubim, & multo sanctior Seraphim, & nulla comparatione cæteris omnibus exercitiis gloriosior, omnium Sanctorum Corona.

Hinc meritò dantur hi tituli B. Virgini à *S. Bonav. in psalt. min.* Regina sæculorum. *A Buteone in hymno,* Altitudo inenarrabilis. *A S. Chrysol. serm. 143.* Virgo major Cœlo. *Ab Eucher. Presbyt.* Virgo purior omnibus Angelis Cœlorum, & splendidior in puritate omnibus splendoribus eorum, & Civium omnium Supernorum. *Albert. Magn. in bibliis B. V. ad Cap. 1. cant.*

Pro infallibili Regula debemus habere, qui eam diligimus, quòd omne, quod unquam bonitatis in aliquo Sanctorum fuit, vel pulchritudinis, in ipsa hoc per excellentiam Deus exercuerit, & per ipsam in eos. Et *lib. de laudib. B. V. cap. 69. & 76.* tradit hanc regulam pro formandis de Virginis celsitudine sententijs: Dubium non est

est, quin Mariæ tribui conveniat, quidquid boni quævis Creatura vel fecerit, vel receperit. *Petrus Damian. serm. de Nativit. Virg.* Attende Seraphim & in illius superioris naturæ supervola dignitatem, & videbis quidquid majus est, minus est Virgine, solumquæ Opificem opus istud supergredi.

6. Quia est quodammodo Omnipotens.

Richard. lib. 2. Cum eadem sit potestas, & communis Matris, & Filij quæ ab omnipotente Filio, omnipotens est effecta, quia non est potestas nisi à DEO Rom. 14. Vnde dicit cum Filio Matth. 28. *Data est mihi omnis potestas in Coelo, & in terra;* tamen excellenter potens in Ecclesia triumphante. Vnde dicit Eccles. 24. *In Jerusalem superna potestas mea,* imperandi scilicet quod volo virtutibus Angelicis, & animabus sanctis, & faciendi ad beneplacitum meum, & quos volo introducendi. *S. Bonavent. in Cant. post psalt.* Domina nostra omnipotens post Dominum nomen ejus. Quia ut *August. seu aliquis apud eum serm. 20. ad Fratres in Eremo docet.* Talis suo modo Mater, qualis Filius. *S. Andr. Cret.* vocat Virginem Miraculorum effectricem, potestatem habentem, quæ labefactari nequeat; & quæcunque voluerit efficere potest. *S. Sabbas* ita illam affatur in *Meneis 17. Jan. in matut.* Et *Greg. Nicomediensis Orat. de exitu B. Virg.* Nihil tuæ resistit potentiae, nihil repugnat tuis viribus, omnia cedunt tuo jussu, omnia tuæ potestati serviunt. *Damian. serm. 1. de Nativit. B. Virg.* Nihil tibi impossibile. *S. Bonav.* rationem dat in *speculo cap. 8.* Quia Dominus potentissimè tecum est, ideo tu es potentissima tecum, & per ipsam potentissima apud ipsum. *S. Anselm. de laud. B. V. cap. 12.* Dominus te sic exaltavit, ut omnia tecum possibilia esse donaverit.

Refert *S. Brigitta revel. c. 84.* Sanctos hæc in Cælo dixisse: O Domina Benedicta, tu portasti Dominum in te, & tu Domina omnium es: quid est quod non poteris, quod enim tu vis, hoc factum est.

7. Quia Dominatur Angelis.

S. Joan. Damascenus in Dialogo Angeli annunciantis Virgini qui est relatus in *Menea Græcorum ad 25. Martij,* ita inducit Angelum agnoscentem supra se Virginis Dominium. Quid me pertimescis ò nullo unquam nævo subjecta? me qui tibi potius metum ut subditus debeo? Quid me veneraris ò Domina, qui te etiam cultu quodam adorationis longè justius veneror? Non sine timore ante faciem tuam ut servus antè Dominam adito, imò nec aspicere te præ veneranda tui formidine audeo. *Et paulò post.* Lætare ò altitudo Maria! ad supremum cujus fastigium cogitationes hominum ascendere nequeunt: lætare profunditas, cujus subtilem recessum nec quidem acies Angelica penetrat, lætare per quam innovantur Creaturæ.

E

Quod

Quòd verò statim ab infantia Virginem Angeli, ut Dominam servi, famulatu fuerint profecuti *Idem orat. 1. de Nativ. B. V. testatur*: dum sic illam alloquitur infantem. O sanctissima Filia, quæ Materni uberis lacte aleris, & ab Angelis undique cingeris. Quod ipsum *Greg. Nicomed. Orat. de oblat. Deip.* Sentit & extendit. Oportebat non unum solum ei servire Angelum, sed decies mille millia eam stipare. Quod explicatur à *S. Hieron. lib. de Nativit. B. V. qui est tom. 9.* Quotidie ab Angelis frequentabatur, quotidie Divina visitatione fruebatur, quæ eam à malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus redundare faciebat. Factus est hoc ipsum in *3. p. Chronic. S. Francisc. lib. 6. cap. 30. Angelus Gabriel qui hæc dixit B. Amedæo.* Septem Angeli sumus qui Genitricem Dei nostri veneramus, alios omnes generis nostri præcedimus.

Hi septem ex Angelis altioribus specialiter serviunt, nam etiam omnes alij serviunt juxta *S. Bonav. in Cantic. Te Deum laud.* Tibi Virgo omnes Angeli & Archangeli, tibi Throni & Principatus fideliter deserviunt, tibi omnes Potestates, & omnes Virtutes Cœli Cœlorum & universæ Dominationes obediunt, tibi Cherubim & Seraphim assistant, tibi omnis Angelica creatura ineffabili voce proclamant, sancta, sancta, sancta Maria Dei Genitrix Mater & Virgo. *S. Athanas. in Evang. Deip.* Beatam te prædicant omnes Angelorum & terrestrium hierarchiæ, & hierarchicas manus attollentes benedicunt tibi, quæ & in Cœlis benediceris, & in terris Beata prædicaris. *Et rursus.* Ad te clamamus recordare nostri SS. Virgo, quæ etiam à partu Virgo permansisti: Ave gratiâ plena Dominus tecum, Beatam te prædicant omnes Angelorum & terrestrium hierarchiæ. Benedicte tu es in mulieribus, & benedictus Fructus ventris tui; Intercede ergo & Domina & Regina, & Mater Dei pro nobis.

Quàm profunda verò sit hæc Cælestium Spirituum veneratio, indicat nobis omnium nomine ille qui *B. Brigittæ sermonem dictavit, in quo cap. 4. hæc habet sermone in S. Virginem directo*: Angeli initio mundi de hoc magis exultabant, quòd te (Deus) creare volebat, quàm ex eo, quòd ipsos creaverat, & sic tu ò Virgo Sanctissima, Angelis mox ut creati fuerunt, gaudium fuisti, quæ ipsi Deo sine principio summa delectatio exitisti, & sic verè Deus cum Angelis, & Angeli cum Deo de te, ò Virgo Creaturarum omnium dignissima, antequam creareris intimè congaudebant. *Et cap. 20.* Angeli ita obedientes natæ Virgini effecti sunt, quòd omnes inferni pænas libentiùs sustinerent, quàm aliquibus suis præceptis in aliquo contradicerent.

8. Quia est Canticum Cherubim ac Seraphim.

Verba sunt *S. Ephrem. de laud. Virg.* Canticum est Cherubim ac Seraphim. Virgo est hymnodia Angelorum, hanc hymnodiam priusquam nata fuisset, inceperunt. *Teste S. Vincentio Ferrario serm. de Concept. Sancti Angeli conceperunt Virginem in suis mentibus per quam eorum ruina repararetur, & inceperunt tripudians,*

& facere festum magnum. Postquam verò nata est inquit *Richard. lib. 2. de laud. Virg. cap. 2.* Angeli nomen desiderabant nominari, ut non intra terræ terminos clauderetur, sed etiam celebre haberetur in cœlis, & de facto quantoperè hoc nomine delectentur, ipsamet Virgo apud *S. Brigittam lib. 1. cap. 9. exposuit.* Audi quantum Filius meus nomen meum honoravit, Angeli boni audito hoc nomine, iustis magis propinquant, & de eorum lætantur profectu, quibus sunt ad custodiam deputati. Sed jam ad cantum veniamus. Quid tamen canant Virgini aut quomodo Virginem *B. Henricus Suso* frequenter auroræ tempore ab illis audivit decantari. Stella Maria maris hodie processit ad ortum &c. *Navarrus Abbas Monasterij Romana Vallis in manuali de Orat. cap. 18. n. 188.* Fama est sapidam illam orandi formam: *Salve Regina* olim in nostra Romana valle sabbatis solitam ab Angelis cantari, quam ab eo tempore in hoc præsens Angelorum fontem appellant; quam *S. Bern.* audivit ab iisdem alibi cantari. *Vincent. Belvac. in spec. hist. lib. 6. cap. 65.* refert de quodam Eremita qui audivit Angelicum melos, miratusquè quid sibi vellent accepit responsum, Virgo perpetua quæ Deum genuit, hac nocte nata fuit, quod etsi ab hominibus ignoretur, ab Angelis tamen celebre habetur.

Sed quid cecinerint non expressum arbitror. Quod Ave Maria &c. Quia scripsit *S. Athanas. Orat. de laud. Virg.* tres Angelorum Hierarchias, non sine magna & sonora voce Verba Gabrielis identidem decantare. Idem sensit. *S. Ephrem. de laud. Virg.* Et nos ut monet *S. Joan. Damasc. orat. de dormit. Virginis.* Cum Gabriele antesignano exclamemus: Ave gratiâ plena Dominus tecum. Et orat. de Annunt. Virg. Verè piarum labra Dei Genitrici, Angeli vocem sinè ulla intermissione modulantes cum exultatione clament, Ave gratia plena Dominus tecum. *Goffridus Vindocinensis serm. in omni fest. B. M.* Hæc est cui serviunt Angeli, Archangeli famulantur, omnis etiam militiæ Cœlestis exercitus hanc Virginem laudat, & veneratur. *S. Bernardin. tom. 3. ser. 3. de glo. nom. M. artic. 3. c. 3.* Omnes Angelici Spiritus sunt hujus gloriose Virginis Ministri, atque servi. Quomodo enim non essent servi illius, per quam eorum quantum ad integritatem, reparatio facta est, per cuius Filium eorundè facta est purgatio, illuminatio & consummatio, id est gloriæ consummata perfectio? Benè igitur Dominica dici potest, atque meritò de illa omnes Cœlestes spiritus confiteri & dicere illud *4. Reg. 10. Servi tui sumus, quæcumq; jusseris faciemus.* *S. Bonav. in spec. cap. 3.* illam cum Esther quæ innixa super famulam unam, ab altera comitatum habuit sic confert.

Per Esther intellige Reginam Mariam, duæ famulæ, quarum Regina est Maria, sunt Angelica & humana natura. *Albertus M. super missus cap. 203.* Dominatur Maria volatibus cæli, id est elevatis Angelis, & volantibus in Cælum, & ad altitudinem contemplationis Dei. *B. Amadeo raptu 8. hæc dixit S. Gabriel.* Maria assidue erat stipata multitudinè Angelorum, quia à principio jussit Deus nobis Angelis, ut eam pro nostra

Regina teneremus: Nullus ex nobis tam potens & magnus fuit, qui non cuperet eam videre quamobrem alternatim ad eam veniebamus, & ab ea recedebamus admirantes tantam gratiam.

Pulcherrimè hanc rem exprimit *Jacobus Archiep. Junuensis in suo Mariali serm. 6. cum ait: Cælum circa stellam maris se vertit, sic tota curia Cælestis ad B. Virginem attendit, gyrum cæli circumvit, ait ipsa Eccles: 24. Tunc quippe gyrum cæli circum, quando totam cælestem curiam ad se attendere facit.*

CAPVT IV. Ecclesia Beatam dicit Sanctam Virginem.

r. Quia Virgo est Mater Ecclesiæ.

Luc: 2. *Peperit Filium suum primogenitum*, at ubi alij? nomen hoc utique alios videtur respicere? Mater nostra Maria, quæ licet non nisi Filium unicum carnalem genuerit, in eo tamen spiritualis Mater effecta est magnæ multitudinis filiorum, quorum primogenitus est Christus. *Richard. à S. Latur. respondet. lib. 2. p. 1. Et addit: Sicut mater Eva est dicta omnium viventium vita naturæ, Gen. 3. sic Maria Mater omnium viventium vita gratiæ. Ipsa etiam propter hoc figurata est per Saram, quæ non nisi unicum carnaliter peperit Abraham; tamen Mater dicta est Populi Israelitici. Undè Isai: 51. dicitur Judæis: Attendite ad Abraham Patrem vestrum Et ad Saram quæ peperit vos.*

In idem recidit quod dixit *Guericus Abbas serm. 2. de Nativit. O Mater incorrupta, Virgo fecunda, Filius qui datus est tibi, filios dedit tibi. Idem serm. 1. de Assumpt. ad illud Galat. 4. Filii mei quos iterum parturio. Si servus Christi filios suos iterum, atque iterum parturit, curâ atque desiderio pietatis, donec formetur in eis Christus, quantò magis ipsa Mater Christi?*

Explicat hoc *Albert. Mag. super missus. Omnium Sanctorum quos per spiritualem gratiam mediante Virgine regeneravit Deus, dicitur Mater. Imò etiam Angelorum dicitur Mater: quia ipsa mediante ipsorum restaurata est ruina.*

Hinc *Moyse olim supremo Duci Ecclesiæ collata est inauguratio prope *Rabbon* ardentem incombustum Virginitatis Mariæ symbolū. Aaroni summus Pontificatus et Virga florente prodijt, quæ ipsa Virginis istius erat imago: Virgo enim erat futura de ra licc Jesse.*

Hinc